

Remissvar utkast lagrådsremiss: Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Rädda Barnens Ungdomsförbund (RBUF) har beretts tillfälle att yttra sig över Utkast på lagrådsremiss: Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen.

RBUF är en barn- och ungdomsledd organisation. RBUF ser barnkonventionen som det enskilt viktigaste dokumentet för barns rättigheter, för barnrättsrörelsen och tar utgångspunkt i det i allt arbete vi gör, så även i detta remissvar. RBUF har kämpat för HBTQI-barns rättigheter sedan organisationens grundande 2003 och samlar många barn som direkt berörs av denna lagstiftning. Dessa barn och ungas röster kommer i detta remissvar till uttryck kring förslagen i utredningen.

Vi lämnar härmed över följande synpunkter.

Inledande synpunkter

RBUF välkomnar utredningen och förslagen som presenteras däri. Vi ser att det är viktigt och på tiden att lagförändringarna sker. Det är grundläggande för personers liv, hälsa och välmående att själv få bestämma över sitt kön och sin könsidentitet och vi vet att det i vissa fall kan vara en fråga om liv eller död att få vidta de åtgärder som behövs för att få leva i enlighet med sin könsidentitet i en kropp en känner sig bekväm i. Förslagen visar också på respekt för barnets bästa (artikel 3 barnkonventionen), barns rätt till liv och utveckling (artikel 6), barns rätt att komma till tals och få sin åsikt beaktad i förhållande till barnets ålder och mognad (artikel 12) samt barns rätt till hälso- och sjukvård (artikel 24).

Vi är därför mycket positiva till att de nya lagarna separerar kirurgiska ingrepp i könsorganen från att ändra det kön som framgår i folkbokföringen så att personer själva kan välja vilka åtgärder de vill vidta, varken fler eller färre. Dessa val ska bygga på självbestämmande och det är positivt att juridiken separeras från medicinen.

Rädda Barnens Ungdomsförbund tror att denna lagändring kommer att vara ett stort steg framåt för trans- och intersexbarns rättigheter och rätten till juridiskt erkännande av sin könstillhörighet.

RBUF tillstyrker förslagen och tycker att det är väldigt viktigt att lagarna så snart som möjligt kommer på plats. De avsnitt vi tycker är relevanta att kommentera - antingen för att understryka att de är bra eller för att kritisera - presenteras här nedan. De avsnitt som ligger utanför våra arbetsområden, vår kompetens eller som vi är neutralt inställda till kommenteras inte. Det finns

vissa delar i utredningen som vi är mer eller mindre kritiska till samt några frågetecken som kommer presenteras nedan. Vi vill vara noggranna med att denna kritik inte ska ses som hinder mot lagarna i sin helhet.

En ny lag om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen

Lagens tillämpningsområde

RBUF är mycket positiva till att lagen utformas på ett sätt så att kirurgiska ingrepp blir tillgängliga för alla vars kropp inte överensstämmer med ens könsidentitet och på så sätt inkluderar ingrepp för icke-binära. Könsbekräftande vård kan vara nödvändigt för en god hälsa eller till och med livsavgörande och måste därför finnas tillgänglig för alla med behov oavsett könsidentitet. Vi tror att lagens bredare tillämpningsområde kommer förbättra många icke-binära situation. Vi vill inte se att någon - varken barn eller vuxen - som är i behov av vården tvingas in i binära identiteter för att få tillgång till vård.

Vi tycker att det är bra att personer med medfödd avvikelse i könsutvecklingen (intesexpersoners) vård inte omfattas av den här lagen utan kommer att få sin vård utanför den här lagens tillämpningsområde.

RBUF tycker att det är bra att det inte görs skillnad mellan olika sorters ingrepp i könsorganen utan att alla ingrepp lyder under samma bestämmelser. Vi ser att det är tryggare reglerat samt enklare för den enskilda att få hjälp då.

Förutsättningar för kirurgiska ingrepp

Kriterierna för att kirurgiska ingrepp ska kunna genomföras tycker RBUF är skäligen. Att man behöver vara 18 år för att få genomgå ingreppen återkommer vi till nedan.

RBUF tillstyrker att det inte krävs tillstånd från socialstyrelsen eller någon annan för att få genomföra de kirurgiska ingreppen utan att beslutet ska fattas av personen i fråga i samråd med läkare.

Vi är mycket positiva till att det är den enskildes individuella självbestämmande som ska ligga till grund för beslutet. Därefter är läkaren som har professionen att, tillsammans med personen i fråga, avgöra vad personen behöver och om det finns skäl för kirurgiska ingrepp. Det är läkaren och personen som kan avgöra hur länge personen ska ha upplevt att personens kropp inte överensstämmer med könsidentiteten och några formellt uppställda krav ska inte finnas.

RBUF tycker också att det är bra att beslutet kan överlämnas till någon annan om den första läkaren vägrar ingreppet. RBUF vill understryka vikten av den som vill genomgå ingreppet får tydlig information om att den här överprövningen kan ske inför konsultation med läkare samt när det kommer lämnas vidare för att i så stor utsträckning som möjligt undvika stress eller oro hos personen om läkare nekar. Vi vill också att det är den nekande läkaren som lämnar beslutet vidare så att det inte blir ytterligare en sak för personen att tänka på. Vi delar utkastets syn på

att Rättsliga rådet har spelat ut sin roll och tycker inte att det är Rättsliga rådet som ska göra bedömningen när frågan lämnas vidare.

Förutsättningar för barn

RBUF är ideologiskt emot åldersgränser gällande vård och självbestämmande. RBUF är övertygade om att barn och unga är kompetenta att ha inflytande över sitt liv. Alla människor, såväl barn som vuxna äger rätten till sin egen kropp och alla människor har även rätt till en god hälsa och den vård de behöver.

RBUF är mycket kritiska till att man har tagit bort förslaget som fanns med i promemorian (om att vissa barn från 15 års ålder skulle kunna utföra ingrepp) utan att ha utfört en barnkonsekvensanalys och utan att man har hört transbarn om frågan. Om vi förstår utkastet rätt har man valt att ta bort förslaget med hänsyn till Lagrådets invändning om vårdnadshavarnas rätt och ansvar enligt barnkonventionen samt Socialstyrelsen synpunkter.

Vi vet att transpersoner är en grupp som är särskilt utsatt för psykisk ohälsa, suicidalitet och självskada. Folkhälsomyndighetens studie *Psykisk ohälsa, suicidalitet och självskada bland unga transpersoner* från 2020 visar att bland transpersoner i åldern 15-19 år hade 57 % minst en gång det senaste året allvarligt övervägt att ta sitt liv vilket kan jämföras med att 7 % bland unga i gruppen 16-29 år (se s. 11). Vi ser väldigt allvarligt på de här siffrorna. I Barnombudsmannens kunskapssammanställning *Erfarenheter från unga transpersoner samt från barn och unga med intersexvariationer* från 2021 har transbarn berättat att kirurgiska ingrepp före 18 års ålder är en av de allra viktigaste frågorna och att det kan rädda liv. Några uppger att deras egna psykiska lidande beror på att de måste vänta på operationer och att självmordstankar hör samman med detta (se s. 58).

Utifrån detta och vad våra medlemmar vittnar om ser vi att det är viktigt att åldersgränsen på 18 år inte är en strikt åldersgräns. Det måste finnas möjligheter för barn under 18 år att, tillsammans med expertisen inom läkarkåren, få hjälp med kirurgiska ingrepp om det är nödvändigt med hänsyn till barnets liv och hälsa. Vi vet att det kan vara en fråga om liv och död att få göra dessa ingrepp. I det fortsatta arbetet med dessa frågor understryker vi behovet av att en barnkonsekvensanalys görs, att barn hörs samt att man gör en utförlig bedömning av barnets bästa.

RBUF är medvetna om att det finns stora brister i vetenskapen kring kirurgiska ingrepp i könsorgan på underåriga. Vi vill inte att ingrepp sker utan stöd i vetenskap och beprövad erfarenhet. Vi vill därför särskilt understryka det Socialstyrelsen skriver om att det behövs forskar på dessa ingrepp för att, när denna kunskap finns, revidera lagarna och möjliggöra ingrepp även för personer under 18 år om nyttan överväger riskerna. Vi uppmanar forskare och framtida utredare att ta del av forskning från andra länder där kirurgiska ingrepp i könsorgan är tillåtna på barn och kunskapen på så sätt finns. Vetenskap och erfarenhet kan inte inhämtas utan att ingrepp faktiskt görs och att det är önskvärt att forskning och erfarenhet inhämtas så snart som möjligt.

Det är viktigt att det som står mellan barnet och vården är just vetenskap och beprövad erfarenhet och inte att det hindras av att det till exempel är irreversibelt eller andra rädslor som projiceras på barnet. Barnet tillsammans med läkare och vårdnadshavare kan avgöra vad som är bäst för barnet och ibland kan det bästa vara irreversibla ingrepp.

Vi har också följt utvecklingen där barn och unga nekats annan könskorrigering vård, som hormoner som bromsar puberteten eller könskonträra hormoner. Vi förstår att den här vården inte regleras av det nya lagförslaget utan av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientlagen (2014:821), vilket vi tycker är bra. Vi vill ändå ta tillfället i akt och understryka att barnkonventionens artikel 24 ställer krav på att barn och unga har rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård. Sverige ska också, som konventionsstat, säkerställa att inget barn berövas denna vård. Det är nödvändigt att barn vars kropp inte överensstämmer med dess könstillhörighet får tillgång till den könskorrigering vård det finns stöd för i befintlig vetenskap och beprövad erfarenhet. Vi hoppas att detta efterlevs i all sjukvård som gäller barn och unga.

Särskilt om intersexbarn

RBUF är starkt kritiska till de kirurgiska ingrepp som görs på intersexbarn som inte är medicinskt befogade utan som syftar till att efterlikna andra kön så mycket som möjligt. Medlemmar i RBUF vittnar om att de ingrepp som sker tidigt är traumatiska och syftelösa. RBUF menar att dessa ingrepp ytterligare stärker bilden av att det finns två kön och att intersexbarnen måste passa in i något av dessa. RBUF vill se ett större normkritiskt arbete så att kirurgiska ingrepp inte sker i onödan. Vi vill också se skydd för att kirurgiska ingrepp som inte är medicinskt nödvändiga inte sker förrän barnet har kapacitet att själv uttrycka sin könsidentitet, avgöra om barnet vill genomgå kirurgiska ingrepp eller inte samt lämna ett informerat samtycke. RBUF vill påminna om Europarådets resolution 2191. I resolutionen uppmanas staterna förbjuda normaliserande ingrepp på barn som görs utan barnets samtycke.

RBUF ser inte att lagförslagen ger detta skydd för intersexbarn och hoppas se det utvecklat i det fortsatta framtida arbetet med lagförslagen. RBUF vill också se en utredning på hur ett förbud mot kirurgiska ingrepp som inte motiveras av medicinska skäl skulle kunna se ut.

En ny lag om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

RBUF vill understryka hur bra och viktigt vi ser att det är med denna lag. Att ändra kön i folkbokföringen är en administrativ fråga som kan göra väldigt stor skillnad för en enskilds liv och hälsa. Vi är glada att se att det kommer bli en förhållandevis enkel administrativ process för alla över 12 år att ändra kön i folkbokföringen. Vi ser att den nya lagen kommer ha stora positiva hälsoeffekter för de som berörs.

Förutsättningar för ändring

En första ändring

RBUF är glada att se att det är personens självbestämmande som blir avgörande för möjligheten att få sitt identifierade kön i officiella dokument. Det är viktigt att det inte behövs något medicinskt intyg eller diagnos som stöd för könsbytet.

RBUF håller med om utkastet om att rätten till självbestämmande gällande juridiskt kön väger tyngre än de eventuella riskerna för missbruk av möjligheten att enklare kunna byta personnummer. Vi har förståelse för att det kan vara en bra skyddsåtgärd, trots det önskar vi att väntetiden blir kortare än fyra månader.

En andra ändring

RBUF håller med utkastet där de skriver att "[d]et skulle vara orimligt att tvinga en person att kvarstå i det kön som framgår av folkbokföringen av den anledningen att personen redan har ansökt och beviljats en ändring. Att reglera i lag antalet gånger en individ ska få ändra det kön som framgår av folkbokföringen är därför ingen lämplig ordning." Vi tycker dock att det är väldigt olyckligt att en andra ändring ska behöva föregås av en medicinsk prövning. RBUF anser, i likhet med Yogyakartaprinciperna, att en person inte ska behöva uppsöka en vårdinstans för ett intyg för att få tillgång till det kön i folkbokföringen som bäst speglar personens könsidentitet. Det avgörande för vilket kön som framgår av folkbokföringen ska vara den egna könsidentiteten och självbestämmande.

I den norska lagen (lov 17. juni 2016 nr. 46 om endring av juridisk kjønn) finns ingen begränsning i antalet gånger som en person får ändra sitt kön och det är heller inget annat tillvägagångssätt den andra gången.

Trots att vi helst ser att en bedömning inte ska behöva göras vill vi kommentera kriterierna för en beviljad ändring som utkastet presenterat. Vi tycker att formuleringen "upplever att det kön som framgår av folkbokföringen inte stämmer överens med könsidentiteten" är bra, särskilt med hänsyn till utkastets förtydligande om att personen inte måste ha manifesterat sin könstillhörighet genom medicinska eller kroppsliga ingrepp eller ha en särskild diagnos. Vi tycker också att det är bra att bestämmelsen har en framåtsyftande bedömning - att det som är avgörande är hur personen kommer att känna framåt och inte vad som har visats eller dokumenterats tidigare. Vi håller med utredningen om att ett krav som "uppträda i enlighet med könsidentiteten" inte ska vara med eftersom uppfattningen att en person uppför sig i enlighet med en könsidentitet bygger på de normer och fördomar vi har om kön och könsidentiteter.

RBUF tycker att det är jättebra att beslutsunderlaget kan bestå av ett intyg från exempelvis psykiatriker, psykolog, skolkurator eller landstingsknuten kurator eller samtalterapeut, utfärdat efter en eller några samtalskontakter. Det är bra att personen kan vända sig till en redan befintlig samtalskontakt. Det kommer öka sannolikheten att personen får annat stöd som kan behövas, vilket är ett av utkastets mål med att prövning ska behövas den andra gången.

RBUF vill se att om Socialstyrelsen tar fram de riktlinjer/kriterier som ska användas av Socialstyrelsen vid bedömningen av en ändrad ändring så ska Socialstyrelsen göra detta

nationellt så att samma förutsättningar ges till alla i Sverige samt att riktlinjerna/kriterierna tas fram tillsammans med organisationer med personer som kan komma i fråga för bedömning för att tillförsäkra att Socialstyrelsens riktlinjer/kriterier blir så bra som möjligt.

Ändringar för barn

Åldersgränsen

RBUF är glada att se att åldersgränsen har sänkts till 12 år och tillstyrker att barn och unga har möjlighet att ändra sitt kön i folkbokföringen. Det är mycket efterlängtat att åldersgränsen för att ändra juridiskt kön sänks, då många transungdomar och transbarn mår mycket dåligt och i nuläget inte har möjlighet att ändra juridiskt kön förrän efter långa utredningstider och efter att ha uppnått myndighetsålder. Barns rätt till skydd, liv och överlevnad är en av de grundläggande principerna i barnkonventionen, artikel 6, och RBUF tror att detta förslag kommer att fungera suicidpreventivt och öka folkhälsan hos denna grupp. Vi är också glada att se en öppning av att man faktiskt kommer kunna fatta beslut i enlighet med barnets bästa (artikel 3 barnkonventionen) eftersom fler barn får den här möjligheten. På så sätt respekterar Sverige att barnet får leva i den identitet som barnet har.

Byte av kön är en administrativ uppgift och kan, relativt enkelt, ändras tillbaka om det skulle vara i enlighet med barnets vilja senare. Det är särskilt enkelt att ändra könet för ett barn som inte har lika många andra uppgifter kopplade till sitt personnummer, som avtal, bankkonton eller liknande.

RBUF hade allra helst sett ett slopande av åldersgränsen. RBUF anser att det kan vara i enlighet med barnets bästa att byta kön i folkbokföringen tidigare än vid 12 års ålder för att på så sätt undvika psykisk ohälsa till följd av att inte identifiera sig i det kön som framgår av ens folkbokföring. För att i alla delar av barnets liv kunna ta hänsyn till vad som är förenligt med barnets bästa vill vi se en möjlighet att barn under 12 år kan få ändra sitt kön om det är förenligt med barnets könsidentitet.

Vårdnadshavares samtycke

Vi tycker - i enlighet med utredningens förslag - att det är helt nödvändigt att barns skriftliga samtycke ska lämnas för att könsbytet ska få genomföras.

RBUF tycker att det är synd att se att utredningen inte presenterar en möjlighet för alla barn att ändra sitt kön i folkbokföringen. Vi förstår det som att utkastet anser att det är vårdnadshavarna, tillsammans med barnet, som är mest lämpliga att avgöra vad som är barnets bästa. RBUF ser dock flera fall där det kan vara i enlighet med barnets bästa att få genomföra ett könsbyte trots att inte båda vårdnadshavarna samtycker. Bland annat går det i Barnombudsmannens kunskapssammanställning från 2021 uppger 25% av de som deltagit i studien att de inte har stöd från sina föräldrar (se s. 38).

Utöver fall där barn inte känner att de har sina föräldrars stöd, och då inte heller deras samtycke, finns det flera fall där barn inte kan få samtycke från en eller båda av sina föräldrar:

1. barnet bara har kontakt med sin ena vårdnadshavare

2. barnet är placerat i ett annat boende genom SoL eller LVU

I det första fallet kan det bero på att den andra vårdnadshavaren exempelvis bor utomlands, är frihetsberövad, är frånvarande på ett annat sätt eller inte är kapabel att fatta ett sådant beslut på grund av sjukdom.

I det andra fallet kan barnet vara placerat på grund av att barnet mår dåligt och detta dåliga mående skulle kunna bero just på att barnet inte kan identifiera sig med sitt kön, att föräldrarna misskötter barnet på grund av detta. Det kan också vara fall där barnet har varit placerat sen barnet var litet och barnets vårdnadshavare inte alls haft möjlighet att följa barnets utveckling av dess könsidentitet och därför inte har insyn i vad som är bäst för barnet. Det kan också vara fall även här där barnets vårdnadshavare inte är kapabla att ge sitt samtycke eller göra den bedömning som krävs.

I utkastet presenteras Lagrådets tidigare remissvar som invändning mot att möjliggöra för barn att genomföra ändring av kön i folkbokföringen utan samtycke från båda vårdnadshavarna. Lagrådet menar att det är ingrepp i vårdnadshavarens rättigheter samt att inskränkningen bara ska ske när det framkommit ett klart praktiskt behov. Vi delar inte Lagrådets bedömning utan ser uppenbara praktiska behov. Vad en vårdnadshavare som inte har kontakt med barnet kan tycka tycker vi inte kan väga tyngre än barnets självbestämmande. Vi tycker inte att det är vårdnadshavaren som i dessa fall är bäst på att bedöma vad som är barnets bästa. Det är nödvändigt att även barn som lever under dessa omständigheter kan få denna möjlighet.

Vi delar därför inte heller Lagrådets bedömning om att det inte föreligger ett legitimt intresse utan ser att barnets bästa och barnets rätt till sin identitet i det här fallet överväger vårdnadshavarnas rätt.

Vi önskar se att detta utreds vidare för att möjliggöra för alla barn att få ändra sitt kön i folkbokföringen. Vi vill se en reglering där barn som inte har vårdnadshavare som samtycker, antingen för att samtycke saknas eller inte kan inhämtas, fortfarande innehar rätten att ändra sitt kön.

Tidigare förslag om ändring utan vårdnadshavares samtycke från 15 års ålder

RBUF finner det mycket olyckligt att man har valt att gå vidare med utkastet utan det förslag som fanns i promemorian om att barn som är över 15 år eller äldre har möjlighet att ansöka om att ändra det kön som framgår av folkbokföringen utan vårdnadshavares samtycke.

RBUF tycker att det är synd att utkastet har låtit Lagrådets inspel om föräldrarnas rätt till bestämmande över sitt barn spela in i så stor utsträckning.

Ytterligare om barn

Vi vill understryka att regeringen bör vara väl medvetna om att det i alla frågor som rör barn ska göras en barnkonsekvensanalys för att upprätthålla barnkonventionen. Att man inte i någon

del av utredningen har gjort en barnkonsekvensanalys, undersökt vad som kan vara barnets bästa i olika situationer eller hört barn i fråga är under all kritik.

Regeringen har i propositionen till att barnkonventionen som lag framfört att i förarbeten till lagar ska det tydligt framgå en diskussion om barnets bästa och vem det är som bör göra bedömningen av vad som är bäst för barnet. Detta saknas genomgående.

Ändringar för barn under 12 år med medfödd avvikelse i könsutvecklingen

RBUF tycker att det är bra att ändringen av barnets kön i folkbokföringen ska ske i enlighet med barnets könsidentitet för att på så sätt tillförsäkra att barnets åsikter är det avgörande samt att barnet är tillräckligt moget för att kunna fatta ett sådant beslut. Avgörande för vilket kön som framgår i folkbokföringen ska inte vara hur barnets kropp ser ut utan hur barnet identifierar sig.

Vi tycker att det är bra att möjligheten att ändringen kan ske innan barnet är 12 år gammalt samt att det är barnets könsidentitet som är det avgörande - inte hur barnets kropp utvecklas till att se ut.

Sökande ska vara folkbokförd eller medborgare i Sverige

RBUF är positiva till att se att även personer som inte är folkbokförda i Sverige får möjligheten till ändring. Vi vill dock påminna om att Sverige har gjort barnkonventionen till lag och därmed erkänt samt lyft fram alla barns rätt att ha god hälsa och tillgång till sjukvård och rehabilitering, vilket även gäller papperslösa barn och barn som är EU-migranter.

Beslutande myndighet

RBUF tillstyrker att Skatteverket är beslutande myndighet vid en första ändring.

Om en prövning inför en ytterligare ändring av juridiskt kön införs, anser vi att Socialstyrelsen kan fatta dessa beslut i enlighet med myndighetens arbetsordning. Precis som utkastet bedömer är det inte nödvändigt att ärendena handläggs av Rättsliga rådet. RBUF, tillsammans med fler remissinstanser, vill understryka att det till och med vore direkt olämpligt om ärendena handläggs där.

Innebörden av ändring och behovet av följdändringar (Rättsverkan)

Enligt den nu gällande lagen har ett beslut om ändrad könstillhörighet bindande verkan i framtiden och den som det rör ska betraktas som det könet som framgår i folkbokföringen i alla fall där kön har en rättslig betydelse. I utkastet föreslås att könet i folkbokföringen ska få presumtionsverkan istället för att vara bindande. Detta är något RBUF är mycket kritiska till.

RBUF ser en risk i att domstolar och myndigheter kan basera sina bedömningar av vilket kön en person tillhör på andra faktorer än juridiskt kön. RBUF är rädda att de då kommer se till personens könsuttryck, kropp eller beteende och inte till folkbokföringen. Detta riskerar att leda till kränkningar och systematisk diskriminering av transpersoner. Vi ser att det kan leda till särskilt stor utsatthet för binära transpersoner som genomgått könskorrigering och

som baserat på stereotyper och normer uppfattas som ett annat kön än deras faktiska av omgivningen eller för icke-binära som numera också ska omfattas av lagen. Att de kan hamna i en situation där en domstol eller myndighet kan bortse från deras kön är mycket kränkande.

Vi är också oroliga för i vilka andra situationer detta kan bli relevant. Vi ser risker med att om könet inte blir bindande så kan exempelvis en lärare till ett barn som genomgått ett könsbyte förbise det och utgå från att barnet har ett annat kön.

RBUF tycker att ändringen av könet i folkbokföringen ska bli bindande för domstolar och myndigheter. I det fortsatta arbetet med lagförslaget är det viktigt att detta framgår tydligt i förarbetena.

Information

Utkastet lyfter fram att information som går ut angående ändring av kön i folkbokföringen ska vara tillgänglig och lättförståelig. RBUF vill ytterligare understryka vikten av det. Vi ser att det på många områden finns information som riktar sig till barn såväl som vuxna men vi vet att den här informationen oftast är svårbegriplig för barn.

För oss är det viktigt att informationen som finns om det här är lättillgänglig och skriven/presenterad på ett sätt så barn kan förstå den samt att den är lätt att hitta för att barn på bästa sätt ska kunna göra informerade val och kunna uttrycka sin åsikt. Genom att få all information om vad det innebär att ändra kön i folkbokföringen kan barnet förstå om det är vad barnet vill och ta det därifrån. Ett tips för att utveckla barnanpassad information är att ta hjälp av barn i arbetet.

Övriga synpunkter

Barnkonsekvensanalys

En barnkonsekvensanalys är en utredning som ligger till grund för beslutsfattande i frågor som rör barn. Vi tycker att det är mycket olyckligt att återigen se en statlig utredning som utreder frågor om barn och unga utan att ta in barn och ungas egna röster i arbetet samt utan att redovisa en ordentlig barnkonsekvensanalys.

Mer pengar för att förbättra situationen för barn

Vi vill se satsningar för att förbättra trans- och intersexbarns situationer. Flera studier från myndigheter visar på oroväckande resultat om trans- och intersexbarns situation. Det är nödvändigt att detta åtgärdas snarast för att motverka bland annat diskriminering, utsatthet och psykisk ohälsa.

Satsningarna vi vill se innefattar forskning för ett breddat underlag om trans- och intersexbarns situation och vilka åtgärder som bäst underlättar, kirurgiska ingrepp i könsorgan och motverkande av ingrepp på intersexbarn. Vi vill också se faktiska aktiva åtgärder för att förebygga problem.

Könsneutrala personnummer

RBUF skulle som nästa steg i arbetet mot att göra folkbokföringen mer inkluderande, korrekt och rättvis vilja se införandet av könsneutrala personnummer. På så sätt skulle det juridiska förfarandet kring kön i folkbokföringen underlättas och personer som vill ändra könet som framgår av folkbokföringen inte behöva byta sitt personnummer vilket – som bland annat presenterats av det här utkastet – leder till flera krångliga följdändringar/administrativa uppgifter. Dessa krångliga följder skulle undvikas både för personen och för de myndigheter, företag och organisationer som är beroende av att ha personnummer. På så sätt skulle man också komma runt riskerna med att ändring av personnummer missbrukas av brottslingar eller de som försöker undkomma sina skulder.

Med könsneutrala personnummer skulle omställningen till att införa ett tredje juridiskt kön också vara lättare.

Statistik om kön skulle med könsneutrala personnummer fortsatt kunna föras genom att registrera juridiskt kön separat i folkbokföringen.

Hanna Thessén
Förbundsordförande
Rädda Barnens Ungdomsförbund